

Sygn. akt V U 844/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Nowakowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2022 r. w Kaliszu

odwołania K. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 września 2022 r. Nr (...)

w sprawie K. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 21 września 2022 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje K. C. do emerytury rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od 12 września 2022r.

Sędzia Ewa Nowakowska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.09.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przyznał K. C. z urzędu emeryturę od osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego, ale odmówił jej przyznania prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, jako że nie wykazała 15 lat pracy w szczególnych warunkach, skoro nie przedłożyła świadectwa pracy w szczególnych warunkach odpowiadającego wymogom formalnym.

Odwołanie od tej decyzji wniosła do Sądu K. C., domagając się przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach z racji wykonywania pracy na stanowisku prasowaczki przez okres ponad 15 lat w latach 1981-1998 wskazanych w złożonym dokumencie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił, co następuje.

K. C. urodziła (...).

Z zawodu jest krawcem odzieży lekkiej.

Od 10.10.1980r. do 31.10.1998r. pracowała w (...) w K.. W świadectwie pracy z 30.10.1998r. wskazano, że odwołująca się pracowała tam jako szwaczka, prasowaczka, bez rozdzielenia w jakich okresach którą pracę wykonywała.

Następnie po przekształceniach własnościowych od 1.11.1998r. do 30.09.2006r. odwołująca się pracowała w (...) „ sp z o.o. w K. i od 21.05.2007r. 31.01.2013r. w PPHU (...) w K.. W świadectwie pracy od obu tych pracodawców wskazano za cały okres pracy stanowisko prasowaczki.

Odwołująca się od 12.05.2017r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 21.09.2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przyznał jej z urzędu emeryturę od osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat.

Występując o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach K. C. przedłożyła świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia, wskazujące, że od 10.10.1980r. do 31.10.1998r. zatrudniona była w (...) w K., w tym, od 15.01.1981r. do 31.10.1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę prasowaczki wymienioną w Dz.U 8/83 wykaz A dział VII poz. 8.

Organ rentowy wskazał, że dokument ten nie wymogom formalnym. Rzeczywiście, w dacie wydania dokumentu nie obowiązywało już pojęcie kategorii zatrudnienia, natomiast wskazana podstawa prawna w Dzienniku ustaw: 8/83 dotyczyła rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 z późn. zm.)

Pod wskazaną pozycją wykazu stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia umieszczona jest praca na stanowisku: obsługa urządzeń do prasowania, klejenia, wykrawania w przemyśle odzieżowym.

Podczas rozprawy w dniu 28.12.2022r. odwołująca się przedłożyła oryginał legitymacji ubezpieczeniowej, z której wynika, że jako prasowaczka w (...) pracowała od 15.01.1981r.

Dokument ten koresponduje i z informacją zawartą w świadectwie z 30.10.1998r. i w zeznaniach świadków I. S. i I. P. z rozprawy w dniu 14.12.2022r. potwierdzającymi, że odwołująca się pracowała stale i w pełnym wymiarze przy obsłudze ciężkiego, przemysłowego żelazka parowego na hali produkcyjnej w zakładach odzieżowych.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 664), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zgodnie z definicją ustawową z art. 2 pkt. 5 cyt. ustawy rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawczyni nie nabyła prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i nie spełniała ku temu warunków.

W myśl art. 23 ust. 1 i 2 powołanej ustawy, ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z powołanymi przepisami rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r. (tylko dla tych ubezpieczonych ustala się kapitał początkowy), który ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat

do dnia 31 grudnia 2008r. Jednocześnie ust. 2 art. 21 precyzuje przesłankę negatywną, stanowiąc, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Pracami w szczególnych warunkach – w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są prace wyszczególnione w wykazach A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 z późn. zm.)

Powyższe oznacza, iż dla ustalenia prawa do rekompensaty konieczne jest wykazanie określonego charakteru pracy ubezpieczonego pracownika wykonywanej w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w wymiarze co najmniej 15 lat do dnia 31 grudnia 2008r. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z zasady okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ale w razie braku możliwości uzyskania dokumentu od zakładu pracy możliwe jest wykazywanie pracy w szczególnych warunkach wszelkimi innymi dowodami. Spór o zakwalifikowanie pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach odbywa się w trybie ustalenia prawa do świadczenia przed sądem w ramach odwołania od decyzji organu rentowego. Utrwalone jest już w orzecznictwie, że o zakwalifikowaniu pracy na danym stanowisku do pracy w szczególnych warunkach decyduje nie tyle nazwa stanowiska, co rzeczywisty charakter pracy.

Praca jaką odwołująca się wykonywała od 15.01.1981r. praktycznie aż do końca jej aktywności zawodowej na stanowisku prasowaczki odpowiadała pracy o jakiej mowa w w/w wykazie. Dział VUII poz.8 wykazu A. Praca w szczególnych warunkach musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i również ten warunek jest spełniony.

Ponieważ odwołująca się wykazała co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a nie nabyła prawa do emerytury pomostowej ani emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, to przysługuje jej rekompensata do emerytury od daty jej przyznania.

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.

Sędzia Ewa Nowakowska